

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 12/22
31.3.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Миљуш и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Андреја Чивтелић, адвокат из Београда, ул. Курсулина бр.13, против туженог “Дневник Војводина press”, д.о.о. Нови Сад, Предузеће за издавање и штампање новина, Булевар Ослобођења бр. 81, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, ул. Грчкошколска бр. 1, ради утврђења повреде ауторског права, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 254/19 од 11.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.3.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 254/19 од 11.10.2021. године у ставу другом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 254/19 од 11.10.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба повучена у ставу другом тужбеног захтева. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је дана ... године, на интернет сајту www.dnevnik.rs неовлашћено и јавно саопштио ауторско дело, јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и ауторско дело јавно саопштио у непотпуној форми – фотографију “...”, дана ... године на интернет сајту www.dnevnik.rs неовлашћено и јавно саопштио ауторско дело, јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и ауторско дело јавно саопштио у непотпуној форми – фотографију

“...”, дана ... године на интернет сајту www.dnevnik.rs два пута неовлашћено и јавно саопштио ауторско дело, два пута јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као аутора и два пута ауторско дело јавно саопштио у непотпуној форми – фотографију “...”. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 282.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је у ставу другом и трећем изреке, из свих законом прописаних разлога.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на које се указује жалбеним наводима туженог, јер је изрека јасна и непротивречна сама себи и разлозима пресуде, а у пресуди је дато довољно јасних и непротивречних разлога о битним чињеницама на којима је одлука заснована, тако да пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године, у оквиру текста “...” тужени је на интернет страници www.dnevnik.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца, и то фотографију “...”, на којој се виде возила марке Фиат 500 Л како се превозе у иностранство на теретном возу, без назначења имена аутора, у непотпуној форми. Дана .... године и ... године у оквиру текстова “...”, “...” и “...” на интернет страници www.dnevnik.rs, неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца и то фотографију “...”, на којој се види покојни ... ББ у ... испред микрофона како држи подигнут палац десне руке, без назначења имена аутора, у непотпуној форми. Фотографију ББ тужилац је направио на конференцији за новинаре 1998. године, а фотографију “...” 2012. године као део приче о тој теми. За објављивање предметних фотографија тужилац је сазнао са сајта туженог, а нико га није контактирао ради објављивања истих. Тужени није означио тужиоца као аутора фотографија, исте су исечене, а посебно фотографија ББ на којој је исечен подигнути палац. Тужилац је по занимању ..., од тога живи, а аутор је многих изложби и добитник многих награда, односно признања, како домаћих, тако и страних.

Полазећи од овако правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилном применом члана 2. став 2. тачка 9, члана 15, члана 20, 30, 204. и 205. став 1. Закона о ауторским и сродним правима, оценио да је тужбени захтев основан, јер је тужени дана ... године, ... године и ... године, на својој интернет страници неовлашћено јавно саопштио ауторска дела тужиоца, и то фотографије “...” и “...”, без назначења имена аутора и у непотпуној форми, чиме је повредио неимовинска права тужиоца.

Неосновано се жалбеним наводима туженог указује да је првостепени суд погршено применио материјално право, и то одредбу члана 373. Закона о

облигационим односима, када је истакнути приговор застарелости оценио неоснованим. Ово због тога што је одредбом члана 102. Закона о ауторском и сродним правима прописано да имовинска права аутора трају за живота аутора и 70 година после његове смрти, а да морална права аутора трају и по престанку трајања имовинских права аутора. Како је тужилац у конкретном случају захтевао заштиту моралних ауторских права, чије је трајање неограничено, то Апелациони суд налази да се у конкретном случају не могу применити одредбе Закона о облигационим односима које се односе на застарелост, с обзиром да право тужиоца, као аутора, да захтева заштиту својих моралних права не застарева.

Неосновано се жалбеним наводима туженог указује да тужени није морао имати сагласност аутора за коришћење предметних фотографија, сходно одредби члана 43. Закона о ауторском и сродним правима, јер су спорне фотографије објављене у оквиру извештавања медија о текућим догађајима, за које је јавност заинтересована и има право да буде информисана. Наиме, одредбом члана 41. Закона о ауторском и сродним правима прописан је општи услов за примену таксативно наведених случајева под којима се може искоришћавати одређено ауторско дело са правом на суспензију искључивих права и права на накнаду ближе наведених одредбом члана 43. Закона о ауторском и сродним правима. Из садржине члана 41. наведеног закона, произлази да се и у случају искоришћавања ауторског дела на основу одредаба тог закона о ограничењу ауторског права морају навести име аутора и извор из ког је дело преузето, те да у сваком случају обим ограничења искључивих права не сме бити у супротности са нормалним искоришћавањем дела, нити сме неразумно вређати интересе аутора. Дакле, под ограничењем искључивих права и права на накнаду аутора, подразумева се његова обавеза да у законом одређеним случајевима и под прописаним условима трпи искоришћавање његовог објављеног ауторског дела без његове сагласности и без плаћања накнаде, под условом да се поштују његова личноправна овлашћења, да се ограничење искључивих права врши у складу са нормалним искоришћавањем дела и да се аутору неразумно не вређају интереси. То даље значи да ограничења ауторског права имају карактер изузетка и да се одредбе о његовој супензији морају тумачити рестриктивно, другим речима мора се водити рачуна да се предмет заштите искоришћава на начин којим ће носиоцу права бити најмање угрожени интереси. Спорне фотографије ББ настале су 1998. године, док су исте на сајту туженог на интернет страници туженог објављене у децембру 2013. године и у јануару 2014. године, а поводом извештавања о судском поступку у вези са убиством ББ, односно поводом оснивања фондације “ББ”. Имајући у виду изнет правни став да законом прописани услови за ограничење ауторског права представљају изузетак, који се као такав мора уско тумачити, мишљење је Апелационог суда у Београду да се одредба члана 43. Закона о ауторским и сродним правима, у циљу суспензије ауторових искључивих права и права на накнаду може применити само приликом извештавања јавности путем медија о текућим догађајима и само под условом да је ауторско дело настало поводом истог догађаја. Како је спорна фотографија Славка Ћурувије настала 1998. године, а тужени је исту јавно саопштио 2013. године, односно 2014. године, мишљење је Апелационог суда да у конкретном случају нису били испуњени услови за суспензију ауторских права тужиоца, јер се догађај приликом ког је настала фотографија у тренутку објављивања није могао сматрати текућим догађајем. Све наведено односи се и на фотографију “...”, јер је фотографија настала 2012. године, а

јавно је саопштена 2013. године, с тим што посебно треба имати у виду да је тужени приликом објављивања спорних фотографија повредио и морална права аутора, тако што приликом објављивања предметних фотографија није навео име аутора, нити извор из ког је дело преузето, а што је био дужан да учини сходно одредби члана 41. Закона о ауторским и сродним правима.

С тим у вези, без утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари су жалбени наводи туженог да је нетачно да су предметне фотографије биле објављене у непотпуној форми и без назначења имена или псеудонима аутора, јер је на интернет страници на којој су фотографије биле објављене, у горњем десном углу сваке од фотографија постојала иконица на коју је корисник могао да кликне, након чега су фотографије приказане у пуном формату са наведеним извором и именом аутора. Ово због тога што је чланом 15. Закона о ауторским и сродним правима прописано право аутора да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно. Дакле, право аутора на назначење имена везује се за свако јавно саопштавање његовог ауторског дела. У случају објављивања фотографија путем интернет страница, ово право подразумева да име аутора буде назначено тако да се корисник интернет странице са истим може упознати истовремено са ауторским делом. У конкретном случају то је подразумевало да име аутора и извор са ког је фотографија преузета буде назначено испод фотографија, уколико је, из техничких разлога, то било немогуће учинити на самој објављеној фотографији. Осим тога, тужени на коме је био терет доказивања чињенице да је назначење имена аутора на примеру ауторског дела било технички немогуће, на ову околност није доставио доказ, а што је био дужан сходно правила о терету доказивања, прописаном одредбом члана 231. Закона о парничном поступку.

Потврђена је одлука о трошковима поступка, јер је иста донета правилном применом члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

С обзиром на све напред наведено, применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке пресуде, док је одлука као у ставу другом изреке донета применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, обзиром да тужени није успео са жалбом у поступку пред другостепеним судом.

**Председник већа-судија
Весна Мастиловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић